

АКТЮЕРСКАТА ПРОФЕСИЯ - С НАРАСТВАЩО ПРИЗНАНИЕ У НАС И В ЧУЖБИНА

● **Българското актюерско дружество стана пълноправен член**

на Международната актюерска асоциация

Както в „Застраховател прес“ писа в предния си брой, Българското актюерско дружество (БАД) проведе на 5 и 6 ноември 2007 г. в София курс-обучение на тема „Професионализъм и професионални стандарти“. Курсът бе част от унифицираната Програма за обучение на актюери на Международната актюерска асоциация (МАА), както и част от професионалните актюерски изпити от учебната програма на БАД. Целта на обучението бе да се покрият темите от задължителното съдържание на програмата, сред които са: отговорности и компетенции на актюера; образование и продължаващо професионално обучение; кодекс за поведение в актюерската професия и дисциплинарен процес; професионални актюерски стандарти, използвани в практиката; законната роля на актюера съгласно местното и международното законодателство; професионалната роля на актюера в общото и животозастраховането, пенсионното и здравното осигуряване и в други сфери, където се изготвят актюерски експертизи.

Курсът бе предназначен за актюери и лица, обучаващи се за актюери. Съгласно устава и приетите от Общото събрание квалификационни изисквания, този последен модул е неразделна част от професионалните изисквания за пълноправно квалифицирано членство в БАД.

Лектор на курса бе **Мартин Балер**, квалифициран актюер, член на немското актюерско дружество и на борда на Европейската актюерска академия.

отново с много усилия, напрежение, лично време, но и с питбулска мотивация сме ние, преките участници в Програмата. Но има и трета страна, това сте вие, всички представители на бизнеса. Благодаря ви, че ни подкрепихте, когато стартирахме, подкрепяхте през всичките четири

обу- чават още 20 актюери, които са на различен етап от програмата. Дългосрочната стратегия на БАД за развитието на актюерската професия и нашите усилия бяха възнаградени с приемането на дружеството в МАА. Така българските актюери се присъединиха към световното актюерско семейство, което представлява огромна стъпка към издигането на авторитета на тази професия. С тази акредитация българските актюе-

няколко години“. С най-сърдечни думи г-жа Петрова изказа признателност за подкрепата и помощта на всички международни институции, като изрази надежда думите ѝ да им бъдат предадени от г-н Мартин Балер, чието присъствие като лектор на семинара съвпадна с двойния празник на БАД: акредитацията на дружеството като пълноправен член на МАА (гласувано на 29.10.2007 г.) и успешното дипломиране на нови 14 актюери, успешно положили 8 изпита от Програмата за професионално обучение и актюерска квалификация на БАД. Това са **Андрей Андреев** от „Дженерали Застраховане“ АД, **Антоанета Ганчева**, **Валентина Иванова**, **Дочко Бояджиев** и **Пенка Танава** от НОИ, **Ваня Петрова** от ЗК „УНИКА“ АД, **Евелина Ангелова** и **Ивелина Караиванова** от „Дженерали Животозастраховане“ АД, **Екатерина Леви** от ЗПАД „ДЗИ - Общо застраховане“, **Красимир Петров** от ЗК „УНИКА Живот“ АД, **Мария Генова** и **Мария Теофилова** от ЗАД „Алианц България Живот“, **Невена Емануилова** от ЗПАД „Алианц България“, **Росен Крачунов** от „ING - Животозастраховане“.

По-нататък в словото си г-жа Петрова изтъкна, че Програмата следва силабусите на МАА и „Груп консултатив“. Тя е организирана от БАД „с усилията, труда, напрежението и личното време на няколко управителни и контролни съвета, комисията по квалификация и на техническите сътрудници на сдружението. От друга страна,

години, подкрепяте ни в момента и от името на всички най-искрено и дълбоко ви моля да продължите да ни подкрепяте. Защото ние сме вашите актюери. Защото след като вие видяхте в нас потенциал, именно вие ни осигурихте качествено дълготрайно обучение, инвестирахте средства и време, оценявайки сложността на едно осеммодулно международно признато обучение, завършващо с осем изпита. И макар учението и обучението да са лична кауза, ние не бихме могли без вас и тук специално искам да подчертая важността на факта, че вие ни давате възможност не само да се квалифицираме, но и да работим като актюери. Поради това считам, че настоящите два повода да се поздравим стават вече съвместни - актюерите поотделно като личности и професионалисти и като цяло чрез едно професионално сдружение извървяха дълъг път - напред има още по-дълъг и отговорен. Но ние го извървяхме заради вас, представители на бизнеса, и заедно с вас, включително с подкрепата на вашите браншови асоциации АБЗ и БАДДПО. Благодарим ви и най-искрено искаме да останем заедно и в бъдеще“, завърши приветствието си г-жа Петрова.

Дипломите на успешно завършилите курса връчи лично г-н Балер.

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ
Снимки
МИШЕЛ ГЕРОН

На 6 ноември вечерта в зала „Сити“ на „Бест Уестърн Сити хотел“ на церемония, умело водена от **Татяна Битунска** - член на УС на БАД, официално бяха връчени дипломи на актюерите, успешно завършили курса по професионална актюерска квалификация; след тържествената част се състоя изискан коктейл, организиран по повод дипломирането на издържалите курса и акредитирането на БАД като пълноправен член на МАА.

На събитието присъстваха, освен участниците в семинара и организаторите, много гости, сред които **Мария Христова** - представител на КФН, **Христина Митрева** - главен актюер на НОИ, **Никола Абаджиев** - председател на БАДДПО, **Темнуга Ненова** и **Максим Сираков** - представители на „Алианц България Холдинг“, **Йордан Генчев** - представител на „Еврохолд“, **Надежда Вьнтова** - представител на ЗК „УНИКА Живот“, и други.

Приветствия към 14-те актюери, успешно завършили курса, и по повод приемането на БАД в МАА поднесе г-н **Абаджиев** от името на БАДДПО (в приветствието си г-н Абаджиев изтъкна, че без добри актюери не би могло да бъде създаден и да се развива успешно

и занаят българският пенсионен модел), и г-жа **Митрева** от името на председателя на НОИ **Йордан Христосков** (г-жа Митрева връчи на председателката на БАД **Снежана Костова** и почетен плакет на НОИ, който се дава в редки случаи на личности и институции с изключителни заслуги).

Г-жа **Костова** поздрави всички с двете големи събития и направи кратка историческа ретроспекция за възникването и дейността на БАД като професионална структура от 1993 г. до днес, когато тя е вече действителен член на най-авторитетната международна браншова организация. Г-жа **Костова** съобщи също така, че в момента в образователната система на БАД се

ри получават международно признание за положените усилия, общи г-жа **Костова**.

Ваня Петрова - директор и отговорен актюер в ЗК „УНИКА“ АД, благодари от името на дипломираните за присъствието на представителите на КФН, НОИ, АБЗ, БАДДПО и АЛДДЗО, на брокерите и на медиите, уважили „нашия най-голям и значим празник от последните

Максим Сираков, първи изпълнителен вицепрезидент на „Алианц България Холдинг“ АД

(Продължава от стр. 4)

Най-лошото за обикновените хора са големите колебания, честите смени на становища и прехвърляне на парите от една инвестиция към друга. Професионалните инвеститори имат свои начини за пренасочване на парите от едни пазари към други. Те знаят кога е най-добрият момент за изтегляне от дадена позиция. Но това го правят големи екипи от професионални инвеститори - финансисти, актюери, математици, анализатори, които правят много анализи. Тези сложни операции не са за обикновения човек.

- А какво е най-добре да направи обикновеният човек? Да инвестира една част от парите си в някой сигурен продукт, а друга - в нещо рисковано, но с по-голяма доходност?

- Да, към такъв тип на мислене може да се насочи човек, когато търси най-добрия баланс между доходност и сигурност. Да гледа институцията, в която ще инвестира, а не само доходността, и да търси баланс. Т.е. да си направи лична диверсификация на портфейла. Например да инвестира в рисков фонд с висока доходност, но и да държи част от парите си в банков депозит. Всеки човек трябва да склочи и поне една застраховка „Живот“, за да има покритие на съответните рискове.

ХОРАТА ТРЯБВА ДА ПОМНЯТ УРОКА НА ПИРАМИДИТЕ

Бих посъветвал хората, когато решават да инвестират в недвижим имот, да го свързват не само с инвестицията, но и с живота си. В България много хора живеят в собствени жилища. На всяко такова жилище може да бъде погледнато и като на инвестиция. Ако то е поддържано добре, цената му ще расте. След време, когато децата пораснат, възрастните родители могат да го продадат и да се пренесат в по-малко, за да получат допълнителен доход. Но пак трябва да се внимава. Хората не трябва да се хвърлят на фирми, които предлагат някакви супер продукти, защото те може да се окажат не съвсем законни.

- През последните години увеличава ли се броят на българите, които инвестират сериозни суми в животозастраховки? Повишава ли се средната застрахователна сума и с какви темпове?

- За целия пазар трябва да попи-

тата Комисията за финансов надзор. При нас се качва и средната застрахователна сума, и средната продължителност на животозастраховките. Клиентите наистина станали по-компетентни и интелигентни и си търсят своето. Нормалните суми на животозастраховките вече са 10-20-30 хиляди. Има, разбира се, и богати хора, които си правят застраховки за милиони. Но 100-200 хиляди лева са една нормална сума.

Според официалната статистика българското население разполага с 26 милиарда лева. Повечето от тези пари са в банкови депозити. Има вложения във взаимни фондове, в застраховки „Живот“. Българинът обикновено притежава къщата, в която живее, а много хора притежават и по няколко апартамента.

Когато човек надделее над хляба и успее да върже ежедневието баланс, трябва да помисли за застраховка

„Живот“, преди да инвестира в акции или фондове. Класическите животозастраховки дават възможност за спестяване за по-дълъг срок - месечните вноски, които тези хора могат да си позволят за по-дълъг срок, дават по-голяма застрахователна сума и съответно по-голямо рисково покритие.

- На какво се дължи тогава големият бум на взаимните фондове, които са и по-рискови? На недостигателната реклама на животозастрахователите ли?

- Това са различни продукти, има поле и за двата. Големият бум на взаимните фондове е в големите градове и сред хората с доходи над средните. Това са инвеститори, които търсят разнообразие на вложенията си. Но има и такива, които са склонни на авантюристични инвестиции. Става дума най-вече за играта на борсите.

- Коя инвестиция може да се каже, че е най-печеливша по принцип?

- Най-много може да спечели човек, който инвестира в някакъв бизнес

- да построи фабрика и да произвежда някакъв продукт, който го няма на пазара и се търси. Да основеш предприятие обаче е и най-рисково. Малко хора го правят. В България този бизнес куца. Всеки иска да инвестира във финансови продукти, където да спечели пари, без той лично да се труди.

- Това на мързел ли се дължи?

- Да, може да се каже, че е вид мързел. Но все пак най-богатите хора са тези, които са построили фабрика или са основали фирма. Които създават истински бизнес, а не инвестират във финансов продукт, за да чакат високи лихви.

- Но българският пазар в момента е пренаситен с всякакви стоки. Трудно е да се намери свободна ниша.

- Не бих казал, че пазарът е пренаситен, въпреки че на него има всичко. По-голямата част от стоките са вносни, дори повечето плодове и зеленчуци. Най-много ще спечели този, който инвестира в производството на български продукти, които конкурират вносните и ги изместят. Именно това ни липсва. Затова дефицитът по търговската сметка на България е огромен и това е най-опасното за държавата сега.

Разговора води
ЙОАННА СТЕФАНОВА